

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Päivi Roine

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Päivi Roine	terveysvalvonnan johtaja	0405406505	paivi.roine@lappeenranta.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

26.01.2016

5. Toimielimen nimi

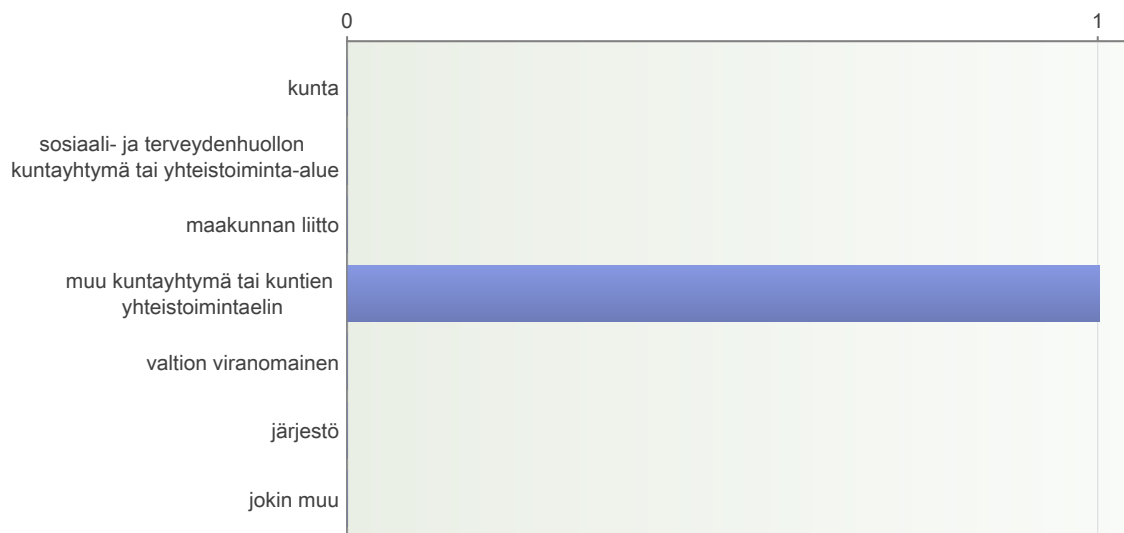
Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

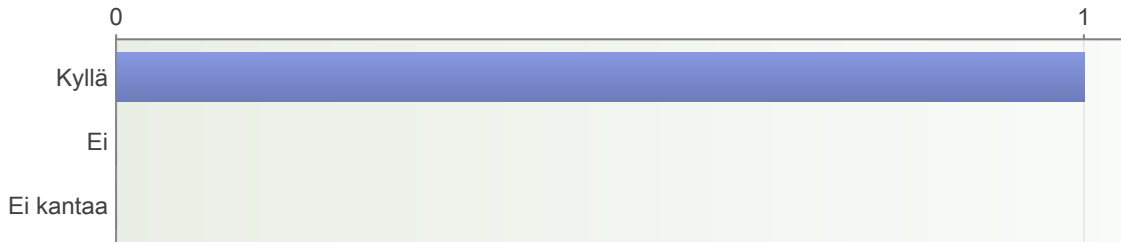

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta on sopivan kokoinen alue, jottei asioiden hoito etäänny liian kauas kuntatasolta ja ettei paikallistuntemus häviä liikaa. Nykyisen maakuntajaon pohjalta on jo totuttu toimimaan, ainakin Etelä-Karjalassa, joten esitetty muutos olisi tässä vaiheessa maakuntamallisena luontevaa toteuttaa. Seudullisten ympäristötoimien yhdistämistä maakunnalliseksi malliksi on pari vuotta sitten selvitetty Etelä-Karjalassa, ja sen toteuttamisessa nähtiin jo silloin monia etuja. Mallissa selvitettiin Imatran seudun ympäristötoimen ja Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kunnallisten ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävien yhdistämistä vastuukuntamallilla. Mallin toteuttaminen pysähtyi rahoitusosuuksista käytyyn selvittelyyn.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli ympäristöterveydenhuolto, tai laajempikin ympäristöasioiden käsittely, siirretään itsehallintoalueille, ei niitä pidä kytkeä sote-palvelualueisiin, vaan sijoittaa ne itsenäisiksi yksiköiksi 18 itsehallintoalueelle. Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu ovat pitkälti suunnitelmallista viranomais- ja valvontatehtävää, mikä vaatii itsenäistä toimintatapaa. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun vaatimukset on huomioitava lähes kaikessa kunnan päätöksenteossa. Sisällytettynä sote-palveluihin saattaa ympäristöterveydenhuollon ja laajemmankin ympäristöasioiden valvonta etäännyä liian kauas peruskunnista. Yhteys palvelun onnistumisen varmistamiseksi on tärkeä kuitenkin säilyttää. Tätä osoittaa mm. se, että suuri osa nykyisistä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista ei kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiin. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueeseen kuuluva eläinlääkäripalvelujen järjestäminen on valtaosin muuta kuin viranomaisvalvontaa, se on ammatinharjoittajina toimivien viranhaltijoiden itsenäistä praktiikkaa terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon välisellä alueella. Praktiikan harjoittamisella on merkitystä kotieläintuotantoelinkeinolle, ihmisten fyysiselle ja psyykkiselle hyvinvoinnille sekä elinympäristön terveellisyydelle. Päämäärä soten kanssa on samansuuntainen, mutta toimintaympäristö ja keinot ovat liian erilaiset, jotta voitaisiin vaivatta sulautua soteen. Sote-palveluiden kokonaisuus on niin massiivinen, että samassa organisaatiossa ympäristöasioiden merkitys häviää ja toiminnan tehokkuus kärsii.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveystalvet muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia Ei vastauksia.

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Kunnallisia yhteistyökumppaneita ovat toiminta-alueen peruskunnat (Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Savitaipale ja Taipalsaari) sekä etelässä Kymenlaakson alue ja Etelä-Suomi. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat tukipalveluita järjestävät maakunnalliset yksiköt.

Viranomaisista ELY-keskukset, AVI:t, valtionhallinnon keskusvirastot (Evara, Valvira, Fimea) sekä SYKE, poliisi, tulli ja pelastuslaitos ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Kuntien muista toimijoista keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat kuntien tekninen toimi (kaavoitus, vesilaitokset, rakentaminen jne.), rakennusvalvonta, kasvatus- ja opetustoimi, ruokahuolto, liikunta- ja vapaa-aikatoimi.

Eläinlääkintähuollon yhteistyökumppaneita ovat tautitorjuntaan liittyvät tutkimuksia tekevät laboratoriot, näytteitä toimittavat riista- ja metsästysjärjestöt, yksityiset eläinhoitopalveluiden tarjoajat, myös alueen omat ja ulkopuoliset klinikat, eläinsuojeluyhdistykset, eläintautien torjuntayhdistys ETT, teurastamot ja meijerit.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli ympäristöterveydenhuolto siirretään itsehallintoalueille, on se siirrettävä kokonaisuutena. Eri ympäristöterveydenhuollon sektoreiden (elintarvikevalvonta, terveydensuojelun valvonta, tupakkalain valvonta sekä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta ja eläinlääkäripalvelut) välillä on käytännön hoidon kannalta niin paljon synergiaa, että kokonaisuuden hajottaminen aiheuttaisi lisäresurssitarvetta. Mikäli ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoidetaan sekä kunnissa että itsehallintoalueille, hallinnon tarve lisääntyy, sillä molemmilla alueilla tulee tällöin johtaa toimintaa erikseen.

Ympäristöterveydenhuollon valtionohjaus on ollut moniportaista. Itsehallintoalueiden tehtäviä muodostettaessa olisi harkittava, mitä aluehallintovirastoissa hoidettavia ympäristöterveydenhuollon tehtäviä on tarkoituksenmukaista siirtää toimintaa ohjaaviin keskusvirastoihin (Evara ja Valvira) ja mitä itsehallintoalueille.

Useissa ympäristöasioiden seudullisissa yksiköissä on maassamme päädytty siihen, että niissä hoidetaan myös ympäristönsuojelun asiat. Tämä järjestely on nähty toimivaksi ja resurssija, etenkin hallintoresurssija, säästäväksi. Ympäristönsuojelun tehtäväkenttä on erityisesti sellainen, että hyvä yhteys peruskuntien kaavoitus-/maankäyttö- ja rakennusvalvontapalveluihin on tärkeää. Näin ollen kuntien viranomaistoimien yhteisorganisointi tuottaa toimivimman ratkaisun palveluiden järjestämisessä. Se, ovatko nämä palvelut kunnissa, seuduissa vai maakunnissa on arvioitava palveluiden saatavuuden, paikallistuntemuksen sekä tarkastusmatkojen pituuden näkökulmasta.

Ympäristönsuojelulla on valvontatyössä yhteys myös valtion valvontaviranomaiseen eli ELY-keskukseen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien organisointia suunniteltaessa tulee tarkastella myös valtion viranomaisen tehtäviä. Mikäli ympäristönsuojelu olisi itsehallintoalueessa, tulee mietittäväksi kunnan ympäristönsuojelun edistämiseen liittyvien tehtävien järjestämistä - onko itsehallintoalue tätä näkökohtaa silmälläpitäen liian laaja organisaatio?

Kunnan ympäristönsuojeluhallinnosta annetussa laissa on määritelty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kehitystehtäviä ja kunnalle kuuluvia tehtäviä. Käytännössä valtaosassa kuntia, missä kehittämistehtäviä toteutetaan, on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen joko pääosin vastuussa tehtävistä tai keskeisesti mukana esimerkiksi ilmastotavoitteiden ja kestävä kehityksen edistämässä. Ilmastonmuutoksen torjunnassa globaalina suuntauksena on kaupunkien kasvava rooli ilmastonmuutoksen hidastamisessa. Kuntien ympäristönsuojeluviranomainen voi tuoda oman lisäarvonsa tähän työhön.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien kannalta on kuitenkin tärkeää, että kehittämis- ja edistämistehtävät jäävät edelleen sen hoidettavaksi. Tältä osin tilannetta voisi pelastaa asian kirjaaminen tulevaan valmisteltavaan lainsäädäntöön. Pitää selvittää, onko mahdollista lisätä kuntien tehtäväksi tiettyjä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten tehtävien hoitamista kuten esimerkiksi ympäristönsuojelun edistäminen.

Etelä-Karjalan osalta pääajatuksena on, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät tulee edelleen pitää yhdessä ympäristöterveydenhuollon kanssa.

Samassa yhteydessä tulee selkeästi esiin myös valtion aluehallinnon muutokset. Mikäli ympäristöterveydenhuolto siirretään itsehallintoalueille, tulee samalla jakaa AVI:n ympäristöterveydenhuollon tehtävät IH-alueiden ja valtion keskusvirastojen kesken.

Ympäristönsuojelun hallinnon osalta ELY:jen ja AVI:en tehtävät kannattaisi yhdistää valtakunnalliseksi valtion ympäristönsuojeluhallinnoksi, jota toteutetaan alueellisesti. Samalla kannattaisi vielä neljännen kerran pohtia kuntien ympäristönsuojeluhallinnon tehtäväkokonaisuus.

Mikäli ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu siirretään IT-alueelle, tulee myös rakennusvalvonta siirtää samaan toimintaan. Tällöin rakennusvalvonta on alueellista, sen tasapuolisuus kasvaa ja yhteys samankaltaisten viranomaistehtävien kanssa vahvistuu. Rakennusvalvonnan seudullistamisesta on laadittu selvitys Etelä-Karjalassa. Seudullistuminen ei ole kuitenkaan edennyt.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi?

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristöterveydenhuolto tekee ennalta ehkäisevää terveydensuojelutyötä, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. Yhteistyö on tärkeää esim. sisäilmatyössä (kuntien sisäilmatyöryhmät) ja talousveden laadun turvaamisessa. Ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arvioinnin tulee olla osa kaikkea suunnittelua ja päätöksentekoa, mikä tarkoittaa kiinteää yhteistyötä kaavoituksen, teknisen toimen ja yleensä yhdyskuntasuunnittelun kanssa. Pelkkä lausunnon antaminen ei ole riittävää, vaan yhteistyön tulee olla jatkuvaa ja sitä on tehtävä varhaisesta suunnitteluvaiheesta lähtien.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Etelä-Karjala on maakuntana sopivan kokoinen IH-alueeksi. Etelä-Karjalassa ollaan myös jo useammalla sektorilla pitkällä maakunnallisessa toiminnassa, joten olisi toivottavaa, ettei suunniteltu aluejako muuta aluekokoa Etelä-Karjalassa, vaan voimme jatkaa toiminnan kehittämistä suunnitellulla tavalla.

Aluehallintoratkaisun yhteydessä tulee huomioida valtion ohjauksen selkeyttäminen ympäristöterveydenhuollossa, kuten valtiontalouden tarkastusvirasto on edellyttänyt.

Organisaatorakenteita pohdittaessa lähtökohtana ei tule pitää nykyisiä aluehallintovirastojen tai ELY:jen rakenteita vaan niille tulee luoda alueen toimintaan tukeutuva rakenne. Itsenäinen päätäntävalta on tärkeää oikeusharkintaa tehtäessä. Paikallistuntemus ja läheisyysperiaate tulee myös huomioida.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristövalvonnan näkökulmasta rahoitusmallin tulee olla sellainen, ettei se tee maan eri alueilla toimivaa viranomaisvalvontaa eriarvoiseksi. Resurssit pitäisi pystyä luomaan niin, että toimintojen lupa- ja hyväksymismenettelyjä voidaan käsitellä samalla aikataululla ja, että valvontaan voidaan pureutua maan eri alueilla yhtä tehokkaasti. Tämän mahdollistaa parhaiten IH:n oma verotusoikeus.